

4

Varhaiskasvatusviraston käyttösuunnitelma vuodelle 2013

HEL 2013-001171 T 00 01 01

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuslautakunta päättäneen hyväksyä varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 käyttösuunnitelman tämän asian liitteen nro 1 mukaisena ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Lisäksi varhaiskasvatuslautakunta päättäneen vahvistaa käyttösuunnitelman 0,3 milj. euron määrärahavarausten yksityisen päiväkotitoiminnan käynnistämistukeen kaupunginvaltuuston 11.11.2009 §:n 244 kohdalla hyväksymien myöntämisperiaatteiden mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto vahvisti 28.11.2012 talousarvion vuodelle 2013, ja kaupunginhallitus hyväksyi talousarvion noudattamisohjeet kokouksessaan 17.12.2012. Talousarvion noudattamisohjeet ovat esityslistan tämän asian liitteenä nro 2.

Varhaiskasvatustoimen talousarviokohta on 3 20. Varhaiskasvatustoimi kuuluu kaupungin talousarviossa pääluokkaan 3 sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi. Varhaiskasvatusviraston talousarviokohdan 3 20 käyttömenojen loppusumma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Hallintokunnat täsmentävät talousarvion omiksi käyttösuunnitelmikseen. Käyttösuunnitelmien tulee perustua valtuuston talousarviossa asettamiin tavoitteisiin. Kaikkien virastojen ja liikelaitosten on laadittava vähintään talousarviokohtatasoinen käyttösuunnitelma. Käyttösuunnitelma sisältää viraston tai laitoksen tulostavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja vaadittavat resurssit sekä toimenpiteistä kertyvät tulot ja aiheutuvat kustannukset. Suunnitelmia tarkistettaessa on varmistettava, että sitovat tulostavoitteet ja toiminnalliset tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevin määrärahoihin. Käyttösuunnitelmissa on esitettävä määrärahoihin ja tuloarvioihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset mitattavat tavoitteet.

Varhaiskasvatuslautakunta vahvistaa varhaiskasvatusviraston kuluven vuoden käyttösuunnitelman. Sen jälkeen, kun lautakunta on hyväksynyt vuoden 2013 varhaiskasvatustoimen käyttösuunnitelman, se lähetetään tiedoksi talous- ja suunnittelukeskukselle.

Varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 kustannuspaikkakohtaiset tulosbudjetit valmistuvat helmikuun 2013 loppuun mennessä. Tulosbudjettien laadinta aloitettiin organisaatiomuutoksen vuoksi joulutammikuussa. Käyttösuunnitelma ei sisällä varhaiskasvatusviraston tulojen ja menojen tiliryhmittäistä erittelyä. Kustannuspaikkakohtaiset tulosbudjetit tuodaan varhaiskasvatuslautakunnan hyväksyttäväksi ensimmäisen virallisen ennusteen käsittelyn yhteydessä huhti–toukokuussa 2013.

Varhaiskasvatustoimen sisäinen talousarvion seuranta perustuu varhaiskasvatusviraston talousarviokohdan vahvistettuun käyttösuunnitelmaan ja kustannuspaikkakohtaisiin tulosbudjetteihin. Kaupungin talousarvion seuranta perustuu kaupunginvaltuuston talousarviossa 2013 em. talousarviokohdan käyttöön osoittamiin määrärahoihin.

Talousarvioehdotukseen tulleet muutokset

Sosiaalilautakunta hyväksyi 29.5.2012 vuodelle 2013 talousarvioehdotuksen, joka sisälsi lasten päivähoidon vastuualueen eli vuoden 2013 alusta aloittaneen varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotuksen. Varhaiskasvatusvirastolle oli annettu oma raaminsa sosiaalitoimen sisällä. Varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotuksen käyttömenojen loppusumma oli 343,3 milj. euroa ja tulojen 35,4 milj. euroa. Varhaiskasvatusviraston uuden hallinnon (sosiaaliviraston hallinnosta siirtyneet 55 henkilöä ja neljä rekrytoitavaa henkilöä) järjestämiseen on talousarvion raamissa kohdennettu 8 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto päätti 4.9.2012 (53 §), että sosiaali- ja terveysviraston hallinto- ja tukipalvelujen osastojen resurssien riittävyydestä tehdään selvitys sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä varhaiskasvatuslautakunnalle vuoden 2013 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Selvitys tehdään myös ruotsinkielisten palvelujen osalta.

Talousarvioehdotukseen 2013 on myöhemmissä käsittelyvaiheissa tehty seuraavat käyttömenojen lisäykset:

- kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa 4.10.2012 lisättiin varhaiskasvatustoimen menoja 4 milj. euroa
- valtuustoryhmien neuvottelutuloksena 2.11.2012 lisättiin menoja 8 milj. euroa ryhmäkokojen pienentämiseen ja lapsimäärien kasvuun.

Valtuuston 28.11.2012 hyväksymän varhaiskasvatusviraston talousarvion menojen loppusumma on 355,3 milj. euroa ja tulojen loppusumma on 35,4 milj. euroa. Viraston kokonaisraamissa on otettu huomioon 28.2.2014 saakka voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, joten vuoden 2013

palkankorotuksiin ei ole tulossa erillistä määrärahaa kaupunginhallitukselta.

Varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 kärkihankkeet ja sitovat tavoitteet

Vuoden 2013 aikana varhaiskasvatusvirastossa jatketaan aikaisempina vuosina sosiaalivirastossa käynnistyneitä kärkihankkeita, jotka ovat:

1. Kerhotoiminnan vahvistaminen varhaiskasvatuspalvelujen monipuolistamiseksi kysyntää vastaavasti
2. Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen ja sairauspoissaolojen ehkäiseminen.

Varhaiskasvatusviraston sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2013 on asetettu strategisten tavoitteiden sekä niihin sisältyvien linjausten ja kärkihankkeiden pohjalta seuraavasti:

1. Asukasfooromit otetaan käyttöön varhaiskasvatusalueilla.
2. Varhaiskasvatuspalveluissa lisätään kerhotoiminnan piirissä olevien lasten suhteellista osuutta kaikista hoidossa olevista lapsista kysynnän mukaan ja sopivia kerhotiloja etsitään myös muista soveltuvista tiloista kuin päiväkodeista ja leikkipuistoista.
3. Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrä kasvaa edellisen vuoden tasoon verrattuna.
4. Lasten päivähoidossa pienennetään lapsiryhmien kokoja vuonna 2013 siten, että 3 vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskerroin tarkistetaan neljä kertaa vuodessa.
5. Leikkipuistojen avointa toimintaa vahvistetaan myös koululaisten loma-aikoina sekä iltaisin ja viikonloppuisin myös yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Varhaiskasvatusviraston muut toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatustoimen Suoritteet	TP 2011	TA 2012	TB 2012	Kevät Tae 2013	Ennuste 4/2012	Hyväksytty Ta 2013	Ero Ta 2013- TB 2012
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset 31.12.							
Omissa päiväkodeissa	18 827	18 430	18 494	18 858	19 480	19 920	1 426
Ostopalvelupäiväkodeissa	659	480	330	370	350	379	49
Perhepäivähoidossa	1 220	1 280	1 200	1 100	1 200	1 176	-24
Lasten kotihoidon tuki, lapset	8 414	8 620	8 620	8 620	8 620	8 620	0
Yksityisen hoidon tuki, lapset	2 083	2 340	2 340	2 540	2 450	2 540	200

Kerhoissa, lapset 31.12.	501	1 210	1 190	1 690	750	1 200	10
--------------------------	-----	-------	-------	-------	-----	-------	----

Varhaiskasvatusviraston toiminnalliset tavoitteet toteutuvat pääosin käytettävissä olevin määrärahoihin. Haasteen asettaa sitova tavoite, jonka mukaan lasten päivähoidossa pienennetään lapsiryhmien kokoja vuonna 2013 siten, että kolme vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskerroin tarkistetaan neljä kertaa vuodessa. Sitovaa tavoitetta ei voida toteuttaa ennen, kuin tiedetään lasten määrän kehitys ja siitä aiheutuva menokehitys vuodelle 2013. Lasten määrän kehitystä seurataan ja sitovan tavoitteen toteuttamiseen palataan varhaiskasvatuslautakunnassa virallisten ennusteiden yhteydessä.

Vuonna 2012 oli tavoitteena, että kolme vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskerroin tarkistetaan kuusi kertaa vuodessa. Laskennallisuuden muutos aiheuttaa kuukausittain muuttuvan sahaavan resurssitarpeen eri puolilla kaupunkia (kuva alla). Tämä lisää vaikeutta saada hoitopaikka toivotusta yksiköstä niinä kuukausina, jolloin laskennallisuuden muutetun laskutavan vuoksi hoitopaikkoja ei vapaudu. Laskennallisuuden muuttamista ei pidetä parhaana tapana asetettuun tavoitteeseen pääsemiseksi. Mikäli ennusteiden yhteydessä todetaan määrärahaa olevan vielä käytettävissä kasvavan lapsimäärän lisäksi, tulee miettiä vaihtoehtoisia tapoja tavoitteeseen pääsemiseksi. Tavoitteen toteuttaminen lisää päivähoidon menoja.

Varhaiskasvatusvirasto, Ta-kohta 3 20

(1 000 euroa)	TP 2011	TB 2012	Ennuste 4/2012	TA 2013	TA 2013- TP 2011	TA 2013- Ennuste 4/2012	TA 2013- TB 2012
Tulot	33 305	35 524	34 716	35 351	2 046	635	-173
Käyttömenot*	325 249	330 730	343 320	355 345	30 096	12 025	24 615

* Lisätty hallinnon osuus vuosille 2011 ja 2012 yhdenvertaistamalla luvut.

Varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 käyttösuunnitelman tulot, 35,4 milj. euroa, ovat 0,6 milj. euroa vuoden 2012 toteuma-arviota suuremmat ja 0,2 milj. euroa vuoden 2012 tulosbudjettia pienemmät.

Vuoden 2013 käyttösuunnitelman menot, 355,3 milj. euroa, ovat 24,6 milj. euroa vuoden 2012 menomäärärahaa suuremmat, joihin on lisätty hallinnon osuus. Muutos vuoden 2012 määrärahaan verrattuna johtuu mm. päivähoiton suoritelmäärän arvioidusta kasvusta. Päivähoitossa olevia lapsia esitetään olevan noin 1 500 enemmän kuin vuoden 2012 käyttösuunnitelmassa. Loppuosa muutoksesta aiheutuu kustannustason noususta (sisältää palkankorotukset), sitovasta tavoitteesta, jolla Helsinki on lisännyt hoito- ja kasvatushenkilön työaikaa lasta kohden enemmän kuin päivähoitoasetuksessa edellytetään (ryhmäkoon pienennys) sekä varhaiskasvatustoimen muista toiminnallisista muutoksista. Ero vuoden 2012 toteuma-arvioon, johon on lisätty hallinnon osuus, on 12 milj. euroa.

Varhaiskasvatustoimen menot toiminnoittain

Päiväkotihoidon vuoden 2013 käyttösuunnitelman menot ovat 241,6 milj. euroa, eli 20,1 milj. euroa vuoden 2012 menomäärärahaa suuremmat. Perhepäivähoidon menot ovat 16,3 milj. euroa, eli 0,6 milj. euroa suuremmat verrattuna vuoteen 2012. Lasten kotihoidon tuen menot ovat 52,6 milj. euroa, eli 1 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2012. Vastaavasti yksityisen hoidon tuen menot ovat 13,9 milj. euroa, eli 2,2 milj. euroa suuremmat vuoden 2012 käyttösuunnitelmaan verrattuna.

Leikkipuistotoiminnan menomääräraha vuonna 2013 on 13,7 milj. euroa, eli 0,3 milj. euroa suurempi verrattuna vuoden 2012 määrärahaan. Leikkitoiminnan (sis. kehitysvammaisten koululaisten leikkitoiminnan ja päiväkodeissa olevat kerhot) vuoden 2013 käyttömenot ovat 3,5 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2012.

Kerhotoimintaan suunnatun palvelusetelin menomääräraha vuodelle 2013 on 0,02 milj. euroa, joka on samansuuruinen kuin vuoden 2012 käyttösuunnitelmassa. Määräraha mahdollistaa käytön lisäämisen vuonna 2013, koska käyttö on ollut vähäisempää vuonna 2012.

Yksityisiä palveluntuottajia tuetaan toiminnan käynnistämistuella, johon varataan vuoden 2013 käyttösuunnitelmassa, 0,3 milj. euroa. Vuonna käynnistämistukeen varattu määräraha oli 0,25 milj. euroa, joka on käytetty kokonaan. Yksityisen hoidon tuen Helsinki-lisien tasoa tarkastellaan vuoden 2014 talousarvion laadintavaiheessa.

Päivähoidossa on ollut käytössä ns. positiivisen diskriminaation määräraha, jonka suuruus vuoden 2013 käyttösuunnitelmassa on saman samansuuruinen kuin vuonna 2012, eli 0,85 milj. euroa. Rahalla on lisätty lainsäädännössä edellytettyä enemmän henkilöstöä kasvatustoimintaan edistämään lasten suotuisaa kasvua ja kehitystä.

Uudet ja peruskorjattavat tilat kasvattavat vuokramenoja noin 1,1 milj. euroa vuonna 2013. Varhaiskasvatusviraston hallinto on keskitetty osoitteeseen Siltasaarenkatu 13.

Päivähoidon entisen hallinnon (sis. varhaiskasvatusalueiden päälliköt, esikunnan, toimistosihteerit ja kiertävät lastentarhanopettajat) vuoden 2013 käyttösuunnitelman menot ovat 4,6 milj. euroa eli 0,1 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2012. Varhaiskasvatusviraston uuden hallinnon (sosiaaliviraston hallinnosta siirtyneet 55 henkilöä ja neljä rekrytoitavaa henkilöä) järjestämiseen on vuonna 2013 kohdennettu 8 milj. euroa.

Ruokakulttuuriohjelman mukaista luomuruoan osuutta lasten ruokailussa ei lisätä vuoden 2013 aikana, vaan luomuoajelmaa jatketaan vuoden 2012 määrärahasalla. Luomuruoan saatavuutta ja hintatasoa seurataan.

Hyväksyessään talousarvion valtuusto on edellyttänyt, että vuoden 2013 aikana tehdään selvitys mahdollisen uuden kielikylpyryhmän perustamisesta Päiväkotä Telkkään. Järjestettäessä kielikylpyä sovitaan yhteisesti siitä, miten varhaiskasvatuksen kielikylvystä siirrytään peruskouluun. Perusopetus ei ole laajentamassa kielikylpyä Lauttasaassa, mistä syystä ei ole tarkoituksenmukaista lisätä varhaiskasvatuksen osalta kielikylpyä Lauttasaassa. Opetustoimen kanssa käydään vuosittain keskusteluja kielikylvyn järjestämisen mahdollisuuksista ja asiaan palataan mm. Jätkäsaaren hankkeiden yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen avoimen toiminnan jatkuvuus turvataan. Varhaiskasvatuspalveluja monipuolistetaan jatkamalla kunnallisen kerhotoiminnan ja palvelusetelin avulla yksityisen kerhotoiminnan lisäämistä. Tavoitteena on vähentää päiväkotihoidon tarvetta. Kerhotoiminnan lisäämistä tuetaan kerhojen maksuttomuudella 31.7.2013 asti. Maksuttomuuteen esitetään jatkoa 31.12.2014 saakka.

Varhaiskasvatusviraston yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää vuorovaikutusta asiakkaiden ja alueen asukkaiden kanssa lisäävä asukasfoorumirakenne varhaiskasvatusalueille. Vuoden 2013 sitovana tavoitteena on asukasfoorumien käyttöönotto varhaiskasvatusalueilla.

Varhaiskasvatusviraston henkilöstömäärä

Varhaiskasvatusviraston henkilöstömäärän lisäys vuoden 2012 käyttösuunnitelmaan verrattuna on 318 henkilöä. Tarkasteltaessa henkilöstömäärän muutosta vuoden 2012 marraskuun toteumaan verrattuna tulee huomioida uuteen virastoon sosiaaliviraston hallinnosta siirtyneet 55 henkilöä sekä neljä rekrytoitavaa henkilöä. Lisäksi varhaiskasvatusviraston henkilöstömäärä kasvaa vuonna 2013 noin 72 hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluvalla työntekijällä, mikä johtuu arvioidusta lapsimäärän kasvusta. Yhteensä henkilöstömäärän lisäys vuonna 2013 lasten päivähoidon vastuualueen vuoden 2012 marraskuun toteutuneeseen henkilöstömäärään verrattuna on 131 henkilöä.

Kokouksessa jaetaan pöytäkirjanote varhaiskasvatusviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirjasta 30.1.2013. Myös varhaiskasvatusviraston järjestöneuvottelukunta käsittelee varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 käyttösuunnitelmaa.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi
Sampo Pajari, talouspäällikkö, puhelin: 310 24136
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Varhaiskasvatusviraston käyttösuunnitelma 2013.pdf
- 2 Vuoden 2013 talousarvion noudattamisohjeet.pdf

Otteet

Ote
Vastaanottajat

Otteen liitteet
Liite 1